

Список використаних інформаційних джерел

1. Андрусенко В. А. Социальный страх (опыт филос, анализа) / Андрусенко В. А. – Оренбург : Изд-во Оренбург. гос. ун-та, 1995. – 100 с.
2. Корчагина С. Г. Генезис, виды и проявления одиночества / Корчагина С. Г. – Москва : Моск. психол.-социал. ин-т, 2005. – 196 с.
3. Фромм Э. Искусство любви. Исследование природы любви / Фромм Э. – Москва, 1995. – 159 с.

ДОСЛІДЖЕННЯ СНОВИДИНЬ: ТЛУМАЧЕННЯ ТА МЕТОДИКА

Д. О. Костик, студентка спеціальності *Експертиза та митна справа, група ЕМСБ-11*

М. М. Мовчан, науковий керівник, к. філос. н., доцент, доцент кафедри педагогіки та суспільних наук

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

У Біблії сновидіння згадуються як звичайні явища. Іов, наприклад, каже: «Ти страшиш мене снами і видіннями лякаєш мене» (Іов 7:14). У книзі Ісаї говориться, що «...голодному сниться, ніби він їсть, але пробуджується, і душа його голодна... спраглому сниться, ніби він п'є, але пробуджується, і ось він знемагає, і душа його спрагла» (Іс. 29:8) [1]. Хіба не так? Якщо ви збирали гриби, то вам вони можуть приснитися, якщо ви цілий день ходили магазинами, роблячи різні покупки, то ви можете продовжити це робити і вночі, але вже уві сні. Причому, під час сну можуть вмиль змінюватися відстані, можна швидко переміщатися не лише в просторі, але й часі, можуть відбуватися найнеймовірніші речі. Ми спимо, але нервові клітини головного мозку продовжують залишатися активними. Майже повністю припиняється робота свідомості, багато процесів переходять у сферу несвідомості. Під час сну можуть тривати розумові процеси, відбувається аналіз фактів, подій.

Під час становлення і розвитку світового психоаналітичного руху переглядалися, змінювалися, доповнювалися окремі положення теорії З. Фрейда про сновидіння. Сни посіли своє гідне місце в загальній психологічній структурі інших множинних психічних проявів людини [4]. У своєму методі З. Фрейд пропонував пацієнту розповісти зміст свого сну, а після цього він

(З. Фрейд) ставив одне й теж питання, яке першим приходиться людині в голову щодо тієї чи іншої частини сновидіння. Пацієнт повинен говорити всі думки, незважаючи на те, що вони могли бути абсолютно не пов'язаними з даним предметом або взагалі непристойними. Після цього багато прояснялося. Протягом життя З. Фрейд переглядав і редагував перше видання «Тлумачення сновидінь». У цій роботі спочатку описується сон, яким би маячним він не був, а далі йде стрункий розбір кожного елемента з точки зору психоаналізу. Процес переробки зіграного змісту сновидіння в явне З. Фрейд називає роботою сновидіння [2].

З метою тлумачення сновидінь К. Г. Юнг (на відміну від З. Фрейда, який робив акценти на «вільних асоціаціях») намагався зосередити увагу на конкретному образі сновидіння і дати йому якомога більше аналогій. К. Г. Юнг вважав, що метод вільних асоціацій дозволяє виявляти лише особисті (індивідуальні) асоціації сновидіння, що групуються навколо комплексів (Юнг довів це експериментально), але не дає наблизитися до сенсу самого сновидіння. За К. Г. Юнгом, смислове поле сновидіння набагато ширше цих індивідуальних рамок і відображає багатство і складність всієї сфери несвідомого – як індивідуального, так і колективного [3]. Одна з ідей цього психоаналітика полягає в тому, що душа як саморегулюючий організм компенсує установку свідомості протилежною несвідомою установкою. Тому допомогу в інтерпретації сновидінь здатна надати міфологія, оскільки сновидіння говорять на мові міфологічних символів, які об'єднують протилежні установки в цілісні смислові категорії.

Сновидіння – це невід'ємно значуща і ритмічно повторювана під час сну психічна активність людини, що виявляється як результат віддзеркалення сукупності ментальних, фізіологічних, біохімічних і психологічних процесів в організмі. Сюжети сну в образній символічній формі відображають мотиви, установки, бажання й інтереси суб'єкта. Сновидіння емоційно стабілізують внутрішні конфлікти і служать психологічним захистом, відновлюючи пошукову активність. Переважання образного мислення веде до позитивного впливу на процеси творчості. Неповноцінність або обмеження прояву сновидінь часто призводить до виникнення неврозів і психосоматичних захворювань [4]. Важливо продовжувати вивчати сновидіння, адже це дає можливість

людині доторкнутися до таємниць свого буття, пізнавати свідомі і несвідомі психічні процеси, свій внутрішній світ.

Список використаних інформаційних джерел

1. Святе Письмо Старого та Нового Завіту. – Співвидавці : ОО Василян «Місіонер», Українське Біблійне Товариство, 2018. – 1480 с.
2. Зигмунд Фрейд. Тлумачення снів ; [пер. В. Чайковського]. – Харків : Фоліо, 2019. – 603 с.
3. Юнг К. Г. Общие аспекты психологии сновидений / Юнг К. Г. // Структура психики и процесс индивидуации. – Москва, 1996. – С. 155–185.
4. Сновидіння і методика їх тлумачення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://works.doklad.ru/view/ggqKM_RkdAY.html. – Назва з екрана.

КОМПОНЕНТИ АНТИБУЛІНГОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА

Н. В. Мельнічук, студентка спеціальності Педагогіка вищої школи, група ПВШ-м51

І. С. Тодорова, науковий керівник, к. психол. н., доцент, доцент кафедри педагогіки та суспільних наук Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Явище булінгу надзвичайно поширене в сучасному середовищі, але цю проблему з тих чи інших причин замовчують, не афішують випадки знущань, її не прийнято обговорювати. З одного боку, педагогічний колектив, дбаючи про власну репутацію, ігнорує її, а з другого – батьки, які або вважають ситуацію цькування хорошою школою життя, або, хвилюючись за власних дітей, мовчки переводять їх до іншого навчального закладу. За таких умов проблему не усувають, а навпаки, вона набуває більших обсягів і жорстокості.

Запобігання та профілактика випадків насильства у закладах освіти є найважливішим завданням педагогів та психологів, оскільки жорстоке ставлення до студента неминуче призводить до низки руйнівних наслідків [3]. Компетентна діяльність викладача, спрямована на профілактику і подолання булінгу ґрунтується на ряді принципів [2].

Системності. Робота організовується з урахуванням інтересів тих, до кого застосовується насильство, та залученням усіх учасників навчально-виховного процесу: адміністрації, викладачів.